

Sprawozdanie z realizacji Programu opieki nad zabytkami powiatu słupskiego
za lata 2019 – 2020

Słupsk, 2021 rok

Wprowadzenie

Rada Powiatu Słupskiego przyjęła uchwałą Nr XXV/227/2016 z dnia 20 grudnia 2016 roku Program opieki nad zabytkami powiatu słupskiego na lata 2017 – 2020. Uchwalenie takiego programu wynika z art. 87 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2018 r., poz. 2067, z późn. zm.). Realizując z kolei obowiązek wynikający z art. 87 ust. 5 ww. ustawy Zarząd Powiatu sporządza sprawozdanie z realizacji Programu co dwa lata i przedstawia Radzie Powiatu. Niniejsze sprawozdanie obejmuje lata 2019 i 2020.

I. Założenia programu

W programie zapisano, że jego celem jest w szczególności ochrona dziedzictwa kulturowego poprzez wymianę doświadczeń w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami dla tworzenia spójnych programów oraz projektów na rzecz zabytków, a także edukacja oraz dokumentowanie dziedzictwa kulturowego. Ważnym elementem jest działalność wydawnicza, która ma dokumentować bieżący stan zabytków. Może ona stanowić cenne źródło wiedzy dla osób zajmujących się zabytkami. Program przewiduje też włączenie w opiekę oraz ochronę nad zabytkami organizacji pozarządowych, poprzez realizację zadań publicznych w ogłaszanych otwartych konkursach ofert. Przewiduje także działania na rzecz zabytków nieruchomych, których właścicielem jest powiat słupski, tj. zespołu pałacowo-parkowego z Damnicy z 1900 roku, zabytkowego parku w Przytocku z połowy XIX wieku, siedziby Starostwa Powiatowego z 1903 roku przy ul. Szarych Szeregów 14 w Słupsku, a także budynku biurowego z początku XX wieku przy al. Sienkiewicza 20 w Słupsku. W programie zapisano jakie to mają być działania.

II. Kierunki działań

1. Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego powiatu słupskiego

Powiat Słupski może udzielić na podstawie uchwały Nr XVIII/131/2008 Rady Powiatu Słupskiego z dnia 26 marca 2008 r. dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków. W § 4 uchwały określony został rodzaj prac, na które dotacja może być udzielona w wysokości do 50 proc. nakładów koniecznych na wykonanie prac. Jeżeli zabytek posiada wyjątkową wartość historyczną, artystyczną lub naukową albo wymaga przeprowadzania złożonych prac konserwatorskich, restauratorskich bądź robót budowlanych, lub wymaga niezwłocznego podjęcia tych prac,

dotacja może być udzielona do wysokości 100 proc. Wnioski o jej przyznanie należy składać w terminie do 15 września roku poprzedzającego realizację prac lub robót, celem zapewnienia odpowiednich środków w uchwale budżetowej.

W latach 2019 – 2020 do starostwa nie wpłynął żaden wniosek o dotację na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach.

2. Prowadzenie prac remontowo–konserwatorskich w zabytkach stanowiących własność powiatu

2.1. Zespół pałacowo-parkowy w Damnicy

Zakres prac	Wydatki
2019 rok	
Wykonanie elewacji ściany południowo-zachodniej w budynku pałacu	828 124,45 zł
2020 rok	
Wykonanie elewacji w budynku pałacu wraz z dokumentacją wymiany pokrycia dachowego wieży budynku	936 253,45 zł
Dostosowanie budynku do wymogów p.poż.	1 290 371,75 zł
Dostosowanie drogi pożarowej dla budynku SOSW w Damnicy do wymogów ppoż. wraz z dokumentacją projektową	7 380,00 zł
Razem:	3 062 129,65 zł

W programie zapisano, że elewacja budynku jest w złym stanie technicznym i wymaga prac renowacyjnych. Ważną sprawą było również uregulowanie warunków wodnych wokół obiektu wraz z wykonaniem odpowiednich izolacji. Integralną częścią zespołu pałacowo-parkowego w Damnicy są jego tereny zielone – park wymaga prac pielęgnacyjnych i porządkowych. Od wielu lat mieści się tam Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy. Od lipca br. siedzibę ma tam również Centrum Kultury Powiatu Słupskiego.

W planie wydatków zapisanych w programie na lata 2018 – 2020 na ochronę i zachowanie zabytkowego parku w Damnicy ujęto kwotę 3 200 000 zł.

W 2017 roku w związku z koniecznością wykonania decyzji Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z 21 października 2016 roku, nakazującej wykonanie robót budowlanych w pałacu w Damnicy niezbędne było opracowanie dokumentacji projektowej, kosztorysu i przedmiaru robót, obejmujących w swoim zakresie: naprawę systemu

odprowadzenia wód opadowych, roboty elewacyjne, roboty na terenie przy murach budowli, remont tarasów w elewacji frontowej (północnej) i tylnej (południowej). Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków przyznał dotację w wysokości 16 tysięcy złotych na wykonanie ww. dokumentacji. Kwota ta wystarczyła na pokrycie 41,96 proc. jej kosztów. Pozostałe środki w wysokości 22 130,00 zł na jej opracowanie pochodziły z budżetu powiatu.

Stan budynku pałacu przed remontem

Pomimo opracowania projektu budowlanego oraz kosztorysu robót w zabytkowym budynku w Damnicy w 2018 roku nie udało się wyłonić wykonawcy na ich wykonanie. W trybie natychmiastowym naprawiono tylko rynny oraz rury spustowe. Zakres wykonanych prac obejmował: czyszczenie rynien, wymianę popękanych rur żeliwnych, montaż rewizji w rurach spustowych oraz montaż siatek w części rynien. Ponadto podjęto działania mające na celu wykonanie bramy umożliwiającej wjazd samochodów ratowniczo-gaśniczych na teren znajdujący się przy pałacu. Uzyskano na nie pozwolenie Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Gdańsku i wykonano taką bramę kosztem 4 440,00 złotych.

Wykonawcę na roboty elewacyjne pałacu w zakresie określonym w decyzji Wojewódzkiego Pomorskiego Konserwatora Zabytków nr ZND-II.5143.21.2016.DS udało się wyłonić dopiero w 2019 roku. W tym samym roku poniesiono wydatek łącznie na kwotę 828 124,45 zł na wykonanie robót konserwatorsko-budowlanych elewacji południowo-zachodniej

budynku SOSW w Damnicy (517 933,31 zł), robót budowlanych (etap I) oraz nadzoru inwestorskiego – 21 978,97 zł.

W 2020 roku poniesiono wydatek łącznie na kwotę 936 253,14 zł na wykonanie robót budowlanych (etap II) – 898 577,15 zł (w tym środki Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w kwocie 75 587,00 zł.), nadzoru inwestorskiego – 13 776,00 zł, dokumentacji projektowej wymiany pokrycia dachowego wieży budynku oraz naprawy muru oporowego i nawierzchni kamiennej – 23 899,99 zł. Równolegle realizowane były prace w ramach dostosowania budynku do wymogów ppoż. wynikające z decyzji Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej w Gdańsku nr WZ.5595.217.3.2016.BG z 8 września 2016 roku. Obejmowały one m.in. zbudowanie dodatkowych schodów zewnętrznych na II piętro, umożliwiających szybką ewakuację przebywających w nim wychowanków oraz specjalnego ogniodpornego tunelu na poddaszu umożliwiającego szybką i bezpieczną ewakuację. Całkowita wartość zadania wyniosła 1 290 371,75 zł.

Stan budynku pałacu po remoncie

W roku bieżącym kontynuowane będą prace w ramach zadania pn. „Wykonanie elewacji w budynku pałacu w SOSW w Damnicy w zakresie określonym w decyzji Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków nr ZND-II.5143.21.2016.DS wraz

z dokumentacją projektową” - III etap robót konserwatorsko-budowlanych polegający na rozbiórce i odtworzeniu ścian oraz konstrukcji i pokrycia dachowego mniejszej wieży pałacu w Damnicy, renowację murków okalających budynek oraz nawierzchni zjazdów z kostki kamiennej.

Stan budynku pałacu po remoncie

Planowane są również roboty budowlane polegające na budowie drogi pożarowej dla budynku Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Damnicy. Droga pożarowa (docelowe utwardzenie) będzie posiadała szerokość 5 metrów i będzie przebiegała wzdłuż elewacji północnej zapewniając częściowy dostęp do elewacji budynku. Nawierzchnia utwardzona drogi zostanie wykonana jako starobruk z kostki kamiennej. Nawierzchnia ta będzie nawiązywała i odpowiadała charakterem dość dobrze zachowanej nawierzchni historycznej znajdującej się przed frontową częścią pałacu. W 2020 r. kwotę 7 380 zł przeznaczono na wykonanie ekspertyzy technicznej z zakresu ochrony przeciwpożarowej dotyczącej budowy drogi.

W zakresie ochrony i zachowania zabytkowego parku w Damnicy w budżecie powiatu na 2021 rok zabezpieczono kwotę 22 477 zł na „Wykonanie dokumentacji projektowej rewaloryzacji zabytkowego parku przypałacowego w Damnicy”. W zakresie zadania zostanie wykonane m.in. określenie gatunków drzew, pomiar obwodów pni, średnic koron drzew i wysokości, wykonanie oględzin drzew pod kątem stanu zdrowotnego, wytypowanie drzew szczególnie cennych, obumarłych, zagrażających bezpieczeństwu oraz dla których niezbędne

jest przeprowadzenie czynności pielęgnacyjnych ze wskazaniem zakresu tych prac, opracowanie zestawień analitycznych w tym: zestawienie stanu ilościowego gatunków i odmian drzew, określenie udziału procentowego poszczególnych gatunków i odmian drzew, analiza wiekowa i gatunkowa drzew, przedstawienie wyników inwentaryzacji w formie tabelarycznej oraz rysunkowej.

2.2. Zabytkowy park w Przytocku

W programie zapisano, że park wraz z pałacem (wybudowanym w 1909 r., niebędącym zabytkiem), przy którym jest położony, został oddany w użyczenie Zgromadzeniu Braci Szkół Chrześcijańskich z siedzibą w Kopcu na prowadzenie Domu Pomocy Społecznej. Z umów zawartych pomiędzy powiatem słupeckim a Zgromadzeniem wynika, iż opieka nad parkiem należy do Zgromadzenia, za uprzednią zgodą Zarządu Powiatu. Zakłada się wykonywanie niezbędnych prac uzgodnionych z Pomorskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Zgromadzenie Braci Szkół Chrześcijańskich z siedzibą w Kopcu w omawianym okresie dwukrotnie występowało do Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków delegatura w Słupsku o wyrażenie zgody na przeprowadzenie wycinki drzew obumarłych i zniszczonych, zaliczonych do wywrotów. Usunięto łącznie 2 drzewa, które zagrażały bezpieczeństwu. W parku na bieżąco prowadzone były też prace pielęgnacyjne. Z informacji przekazanych przez dyrektora Domu Pomocy Społecznej w Przytocku wynika, że park jest w dobrym stanie, a sukcesywnie dokonywane prace czyszczące i pielęgnacyjne pozwalają na bezpieczne użytkowanie parku przez mieszkańców DPS.

2.3. Siedziba Starostwa Powiatowego w Słupsku

Zakres prac	Wydatki
2019 rok	
Modernizacja budynku Starostwa Powiatowego w Słupsku	17 589,00 zł
Dostosowanie budynku do wymogów ppoż.	24 600,00 zł
2020 rok	
Modernizacja budynku Starostwa Powiatowego w Słupsku	246 417,93 zł
Dostosowanie terenu przy budynku Starostwa Powiatowego w Słupsku od strony ul. Szarych Szeregów do zagospodarowania śródmiejskiego odcinka Bulwarów rzeki Słupi	75 289,38 zł
Dostosowanie budynku do wymogów ppoż.	55 350,00 zł
Razem:	419 246,31 zł

W programie zapisano, że w latach 2017 - 2020 planuje się wykonać następujące prace przy zabytku: remont głównej klatki schodowej i korytarza I pietra, remont dachu, dostosowanie bocznej klatki schodowej oraz korytarzy do wymogów p.poż. Nie określono, jakie prace zostaną wykonane w poszczególnych latach. W wykazie działań, które zostaną sfinansowane ze środków własnych powiatu, w planie wydatków nie przewidziano środków na ten cel. Napisano, że realizacja powyższych prac uzależniona będzie od pozyskania środków ze źródeł zewnętrznych lub dodatkowych środków własnych. Jeżeli w ramach pozyskanych środków będzie można wykonać prace dodatkowe, przewiduje się również wyremontować dziedziniec i zbudować drogę do windy dla osób z niepełnosprawnościami.

W ramach realizacji zadania „Modernizacja budynku Starostwa Powiatowego w Słupsku” zaplanowano wykonanie dokumentacji projektowej na wykonanie prac budowlano-konserwatorskich elewacji i dachu oraz dostosowanie toalety na parterze budynku. Całkowita wartość zadania wynosi 3 307 201 zł. Realizacja zadania przewidziana została na lata 2018-2022. W roku 2018 za 860,00 zł, pochodzących z budżetu powiatu, dokonano aktualizacji kosztorysu na remont dachu budynku. W 2019 roku wydatkowano środki w kwocie 17 589 zł na przygotowanie przedmiotu zamówienia i oszacowania jego wartości oraz opracowanie dokumentacji projektowej dostosowania toalety na parterze budynku do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

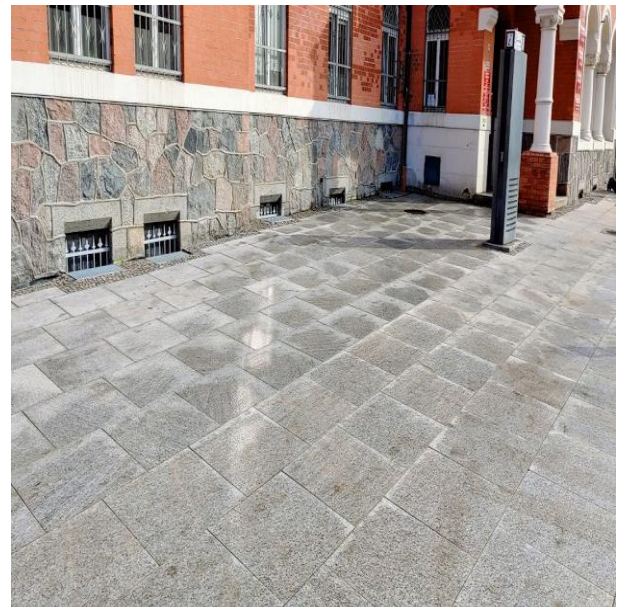
Natomiast w 2020 roku wydatkowano środki w kwocie 246 417,93 zł na przebudowę istniejącej toalety w celu dostosowania jej parametrów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (49 767,19 zł), nadzór inwestorski w branży konstrukcyjno-budowlanej nad przebudową istniejącej toalety w celu dostosowania jej parametrów do potrzeb osób niepełnosprawnych (1 500,00 zł), wykonanie kompletnej dokumentacji projektowej remontu budynku Starostwa Powiatowego w Słupsku wraz z uzyskaniem pozwolenia na budowę (129 150,00 zł). W ramach ww. zadania zlecono także wykonanie izolacji przeciwwodnych zewnętrznych ścian fundamentowych budynku A Starostwa Powiatowego w Słupsku od strony ul. Szarych Szeregów (64 524,74 zł), nadzór inwestorski nad wykonaniem izolacji przeciwwodnych zewnętrznych ścian fundamentowych budynku A Starostwa Powiatowego w Słupsku od strony ul. Szarych Szeregów (1 476,00 zł).

Wykonanie izolacji przeciwwodnych ścian fundamentowych budynku Starostwa

W roku 2020 zrealizowano także zadanie za kwotę 75 289,38 zł, które dotyczyło wykonania zjazdu i chodnika z elementów kamiennych przed budynkiem Starostwa Powiatowego w Słupsku od strony ul. Szarych Szeregów. W zakres inwestycji wszedł teren przed budynkiem o powierzchni 76,2 m² oraz wjazd na podwórze o powierzchni 70,4 m² będący własnością powiatu słupskiego. Inwestycja miała na celu zachowanie spójności zagospodarowania terenu będącego własnością powiatu z terenem rewitalizowanym przez Miasto Słupsk.

Dostosowanie terenu przy budynku Starostwa od strony ul. Szarych Szeregów do zagospodarowania śródmiejskiego odcinka Bulwarów nad rzeką Słupią

Realizacja zadania w zakresie dostosowania budynku Starostwa do wymogów p.poż. została przewidziana na lata 2019-2021. Całkowita wartość zadania została zaplanowana na

kwotę 1 200 000 zł. W 2019 roku w ramach zadania wykonana została ekspertyza techniczna rzeczoznawcy budowlanego oraz rzeczoznawcy do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych za kwotę 24 600,00 zł.

W 2020 roku zawarto umowę na opracowanie wielobranżowej dokumentacji projektowej dostosowania budynku A Starostwa Powiatowego w Słupsku do wymogów przeciwpożarowych wraz z uzyskaniem pozwolenia na budowę na kwotę 55 350,00 zł.

2.4. Budynek biurowy przy al. Sienkiewicza w Słupsku

Zakres prac	Wydatki
2019 rok	
Remont dachu – wymiana pokrycia dachowego z dachówki cementowej i naprawie pokrycia papowego	89 018,00 zł
2020 rok	
Prace rozbiórkowe ogrodzenia od ul. Murarskiej (zaplecze nieruchomości ul. Sienkiewicza 20)	6 778,28 zł
Budowa nowego ogrodzenia wraz z bramą wjazdową i furtką wejściową na terenie działki nr 588, obręb 6 od strony ul. Murarskiej w Słupsku (zaplecze nieruchomości ul. Sienkiewicza 20)	24 573,69 zł
Wykonanie prac pielęgnacyjnych wraz z ekspertyzą korony drzew	1 998,00 zł
Dokumentacja projektowa na wykonanie remontu tarasów ryzalitu elewacji frontowej budynku wraz z wymianą stolarki okiennej	153 750,00 zł
Prace ogólnobudowlane korytarza, dwóch toalet na parterze budynku oraz korytarza piwnicznego	50 797,01 zł
Razem:	326 914,98 zł

W programie zapisano, że w budynku swoją siedzibę ma jednostka powiatowa - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Pozostała część budynku przeznaczona jest na wynajem na działalność usługową i handlową. W latach 2017 – 2020 przewidywało się przeprowadzenie napraw i konserwacji bieżących związanych z eksploatacją budynku z zachowaniem wszelkich wymogów konserwatorskich.

W roku 2019 wykonano remont dachu budynku przy ul. Sienkiewicza 20 polegający na wymianie pokrycia dachowego z dachówki i naprawie pokrycia dachowego z papy. W roku 2020 wykonano prace remontowo-renowacyjne tarasów ryzalitu i wymianę stolarki okiennej oraz odtworzenia elementów wystroju architektonicznego przy budynku wraz z wykonaniem

dokumentacji projektowo-kosztorysowej i uzyskaniem niezbędnych decyzji na wykonanie tych prac od strony ul. Sienkiewicza. Zadanie to zostanie ukończone pod koniec 2021 roku.

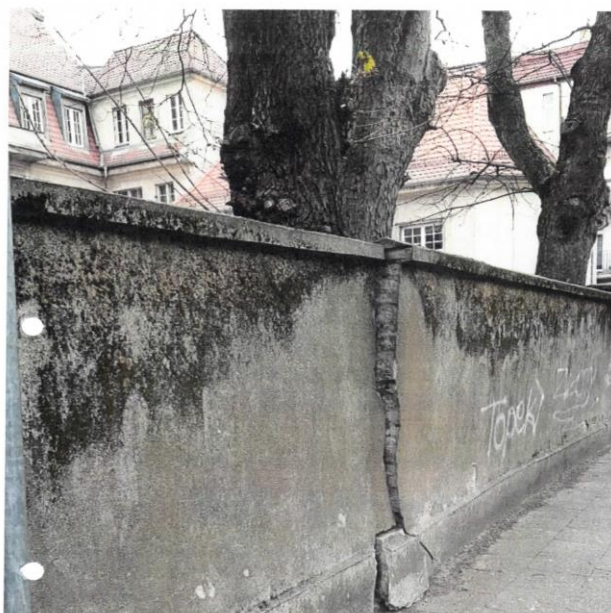

Stan budynku przed remontem

Stan budynku po remoncie

Wykonano odbudowę ogrodzenia przy ul. Murarskiej z wykorzystaniem istniejącej bramy wjazdowej i furtki, wykonano ekspertyzę dendrologiczną 2 drzew zlokalizowanych na terenie siedziby PCPR oraz prowadzono prace pielęgnacyjne koron tych drzew.

Ogrodzenie przed remontem i po remoncie

3. Stan zachowania zabytków ruchomych, których właścicielem jest powiat słupski

W programie zapisano, zakłada się stopniowe wykonywanie prac renowacyjnych i konserwatorskich zabytków ruchomych, jednak ich wykonanie uzależnione będzie od pozyskanych środków ze źródeł zewnętrznych lub dodatkowych dochodów własnych. Zaznaczono w nim, że zabytki ruchome, których właścicielem jest powiat słupski znajdują się w jedynym pałacu w Damnicy, stanowiąc jego wyposażenie. Zabytkami wymagającymi szybkiej interwencji ze względu na zachodzące zmiany chemiczne w warstwie malarskiej są sztukaterie, a dokładnie dekoracje ścienne nad kolumną w Sali Lustrzanej. Dekoracja jest w dobrym stanie technicznym, natomiast pierwotna warstwa malarska z uwagi na zastosowanie niewłaściwego materiału podczas konserwacji w latach 70-tych XX wieku ulega postępującej degradacji. Ze względu na sposób i intensywność użytkowania w pierwszej kolejności należy przeprowadzić renowację zabytkowej podłogi oraz stolarki okiennej i drzwiowej. Ważnym elementem są również okładziny z tkaniny i drewniana znajdujące się na ścianach sali, które wymagają licznych napraw i uzupełnień detali snycerskich.

Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków w przeprowadzonej w 2020 roku kontroli zabytków ruchomych zalecił wykonanie prac konserwatorskich i restauratorskich polegających np. na przywróceniu pierwotnego stanu drzwi dębowych i ściany klatki schodowej oraz boazerii. Prace te mają zostać wykonane do końca października 2021 r. W kolejnych latach zalecono wykonanie kompleksowych prac konserwatorskich elementów np. sztukaterii, obrazów z sali myśliwskiej, witraży. Prace te mają trwać do 2027 roku.

W 2020 roku zwrócono się do Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z prośbą o przeprowadzenie inwentaryzacji elementów stanowiących wystrój budynku (żyrandole, drzwi, witraże, itp.) Starostwa Powiatowego w Słupsku. W związku z panującą pandemią spowodowaną wirusem Sars Cov - 2 w 2020 r. spisu dokonano w lipcu 2021 r. Pod koniec bieżącego roku mają być sporządzone karty ewidencyjne architektury i budownictwa w Starostwie.

W ocenianym okresie realizacji programu nie prowadzono prac renowacyjnych i konserwatorskich na zabytkach ruchomych powiatu słupskiego. Skoncentrowano się na kosztownych pracach nałożonych do wykonania decyzjami Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej w Gdańsku w pałacu w Damnicy i budynku starostwa w Słupsku.

4. Wykaz dotacji udzielonych przez Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na prace remontowo-konserwatorskie w zabytkach na terenie powiatu słupskiego w latach 2019 – 2020

Lp.	Miejscowość, obiekt	Zakres prac	Kwota dotacji
2019 rok			
1.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Niepokalanego Poczęcia NMP w Bruszkowie Wielkim	Prace konserwatorskie przy organach w kościele filialnym w Swołowie	15 000 zł
2.	Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP w Kwakowie	Prace budowlane polegające na budowie ogrodzenia kościoła filialnego p.w. św. Józefa w Kuleszewie	10 000 zł
3.	Stowarzyszenie Produktów Markowych Turystyki Wiejskiej „Słupia” w Słupsku	Montaż instalacji przeciwpożarowej w Chałupie nr 30 w Starkowie	15 000 zł
4.	Marcin Kwiatkowski, Kotowo gm. Dębница Kaszubska	Prace budowlane I etapu renowacji elewacji frontowej przy dworze w Kotowie	25 000 zł
5.	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Kępice sp. z o.o.	Ekspertyza techniczna zespołu pałacowo-parkowego w Barcinie	2 398 zł
6.	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Regionu Słowińskiego „Kluka”	Montaż instalacji przeciwpożarowej w budynku mieszkalnym w Czystej 30	25 000 zł
7.	Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. Wniebowzięcia NMP w Cecenowie	Dokumentacja budowlano-konserwatorska w kościele parafialnym w Cecenowie	4 000 zł
			Razem: 96 398 zł
2020 rok			
1.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Stanisława Kostki w Słonowicach	II etap prac konserwatorskich przy ołtarzu głównym w kościele parafialnym	17 000 zł
2.	Kościół filialny p.w. św. Bartłomieja w Możdżanowie	Prace renowacyjne wnętrza kościoła i izolacja ścian fundamentowych	28 000 zł
3.	Chałupa nr 30 w Starkowie	Montaż instalacji przeciwpożarowej	11 000 zł
4.	Kościół p.w. MB Częstochowskiej w Objeździe	Dezynsekcja drewnianych elementów kościoła	6 000 zł
5.	Kościół p.w. św. Szymona i Tadeusza Judy w Damnie	II etap prac renowacyjnych elewacji kościoła	11 000 zł
6.	Budynek mieszkalny w Czystej	Montaż instalacji przeciwpożarowej	11 000 zł
			Razem: 84 000 zł

Jak wynika z powyższego zestawienia Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków przekazał w latach 2019 - 2020 łącznie 180 398,00 zł na prace remontowo-konserwatorskie w zabytkach na terenie powiatu słupskiego.

W 2019 roku dotacji celowej w łącznej wysokości 56 171,00 zł udzielił też Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego na pokrycie kosztów zadania pn. Rewitalizacja zabytkowej chałupy w Zagrodzie Kowala w Czystej realizowanego przez stowarzyszenie na Rzecz Regionu Słowińskiego „Kluka” w Klukach (25 000 zł) i 31 171 zł Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Stanisława Kostki w Słonowicach na konserwację złoconego i polichromowanego tabernakulum oraz dwóch ołtarzowych aediculów.

5. Relacje powiatowego programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie gmin

Dwie gminy powiatu słupskiego w czasie tworzenia powiatowego Programu opieki nad zabytkami na lata 2017 - 2020 posiadały aktualne gminne programy opieki nad zabytkami (gm. Kobylnica i gm. Głównyzyce), dwie skierowały projekty programu do Delegatury Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Słupsku do konsultacji (gm. Słupsk i m. Ustka). Pozostałe gminy przygotowywały się do opracowania programów (Darnica, Dębica Kaszubska, Potęgowo, Smołdzino, Kępice i Ustka). Nie wszystkie prowadziły gminną ewidencję zabytków i zakładały w jej ramach karty zabytków.

W czasie tworzenia niniejszego sprawozdania trzy gminy posiadały aktualne programy opieki nad zabytkami: Kobylnica, Głównyzyce i miasto Ustka, pozostałe nie miały aktualnych programów.

Program Ustki, przyjęty uchwałą nr XVII/180/2020 Rady Miasta Ustka z dnia 30 stycznia 2020 r. obowiązuje do 2023 r. W 2018 r. została przyjęta uchwała nr LI/453/2018 z dn. 30 sierpnia 2018 r. określająca zasady udzielania dotacji na dofinansowanie prac konserwatorskich i remontowych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, których nie jest właścicielem. Powyższa uchwała umożliwiła właścicielom obiektów zabytkowych ubieganie się o fundusze z budżetu miasta na przeprowadzenie prac restauratorsko-konserwatorskich.

Wykaz udzielonych dotacji z budżetu Miasta Ustki na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków w latach 2019 – 2020

L.p.	Miejscowość, obiekt	Zakres prac	Dotacja
2020 rok			
2.	UM Ustka	Prace remontowe i konserwatorskie obiektów zabytkowych przy budynkach ul. Marynarki Polskiej 38 i Żeromskiego 18 w Ustce	47 409,41 zł
3.		"Przywrócenie walorów historycznych Starej Osady Rybackiej w Ustce poprzez zabezpieczenie i ekspozycję ruin kościoła pw. św. Mikołaja oraz nadanie obszarowi charakteru produktu turystycznego"	68 320,96 zł
Razem:			115 730,37zł

Gmina Kobylnica w miarę możliwości finansowych, w celu poprawy stanu zachowania zabytków, wspiera finansowo właścicieli obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków województwa pomorskiego w podejmowanych przez nich działaniach mających na celu ochronę zabytków. Na podstawie uchwały Rady Gminy Kobylnica w sprawie zasad i trybu postępowania o udzielanie, rozliczenie i kontroli wykorzystania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków niestanowiących własność gminy, dofinansowanie jest udzielane właścicielom zabytków.

Wykaz udzielonych dotacji z budżetu gminy Kobylnica na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków w latach 2019 – 2020

L.p.	Miejscowość, obiekt	Zakres prac	Dotacja
2019 rok			
1.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Stanisława Kostki w Słonowicach	Wykonanie prac renowacyjnych ołtarza głównego znajdującego się w kościele parafialnym polegających na konserwacji złoconego i polichromowanego tabernakulum oraz dwóch ołtarzowych aediculów	24 936,80 zł
2.	Parafia Rzymskokatolicka pw.	Zagospodarowanie terenu przy kościele filialnym pw. św. Józefa w Kuleszewie, tj. remont ogrodzenia	19 911,10 zł

	Niepokalanego Poczęcia NMP w Kwakowie	z kamienia łamanego wraz z remontem przęseł i pracami ziemnymi	
			44 847,90 zł
2020 rok			
3.	Parafia Rzymskokatolickiej pw. św. Stanisława Kostki w Słonowicach	Wykonanie prac renowacyjnych ołtarza głównego, polegających na pełnej konserwacji środkowej części złoconego i polichromowanego retabulum ołtarzowego	50 616,00 zł
			Razem: 95 463,90 zł

Program gminy Główny, przyjęty uchwałą nr XV/13/19 Rady Gminy Główny z dnia 19 grudnia 2019 r. obowiązuje w latach 2019 – 2023. W roku 2019 gmina nie udzieliła dotacji na renowację zabytków.

Wykaz udzielonych dotacji z budżetu gminy Główny na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków w roku 2020

L.p.	Miejscowość, obiekt	Zakres prac	Dotacja
2020 rok			
3.		Remont bramy wjazdowej przy ul. Mickiewicza w Głównych	15 000,00 zł
4.	Parafia pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika w Stowięcinie	Remont pokrycia dachowego nawy budynku kościoła	30 000,00 zł
5.	Parafia pw. św. Piotra i Pawła w Głównych	Remont nawierzchni wewnętrznego ciągu komunikacyjnego	50 000,00 zł
			Razem: 95 000,00 zł

Informacje o udzielonych dotacjach na renowację zabytków, na podstawie własnych uchwał, przekazała również gmina Ustka w latach 2019 – 2020. Udzieliła czterech dotacji na realizację zadań w zakresie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, na łączną kwotę 126 496,00 zł.

Wykaz udzielonych dotacji z budżetu gminy Ustka na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków w latach 2019 - 2020

L.p.	Miejscowość, obiekt	Zakres prac	Dotacja
1.	Parafia pw. Matki Bożej Częstochowskiej w Objeździe	Prace konserwatorskie dotyczące elementów drewnianych dzwonnicy i drzwi zewnętrznych kościoła w Objeździe	30 000 zł
2.	Parafia pw. św. Franciszka z Asyżu w Wytownie	Renowacja witraży w kościele filialnym pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Machowinie	26 500 zł
3.	Parafia pw. Matki Boskiej Częstochowskiej w Duninowie	Prace stolarsko-konserwatorskie zabytkowego Kościoła Filialnego w Możdżanowie	50 000 zł
4.	Stowarzyszenie Produktów Markowych Turystyki Wiejskiej „Słupia”	Rewitalizacja zabytkowej chałupy w Starkowie na potrzeby lokalnej społeczności	19 996 zł
Razem:			126 496 zł

III. Dokumentacja oraz promocja dziedzictwa kulturowego

Na organizację spotkań poświęconych zabytkom powiatu słupskiego w programie na lata 2019 - 2020 zapisano łącznie 2 000,00 zł – po 1000,00 w każdym roku. Na popularyzację zabytków (prezentacje wystawy, konkursy, wydawnictwa, publikacje) przez organizacje pozarządowe przeznaczono 20 000,00 zł - po 10 000,00 w każdym roku. Na umieszczanie przy wybranych zabytkach wpisanych do rejestru zabytków informacji o historii zabytku wydano 4 000,00 zł w 2019 roku. Na przygotowanie publikacji poświęconej zabytkowym parkom powiatu słupskiego zaplanowano 30 000,00 zł w 2019 roku, natomiast w 2020 r. na przygotowanie i wydanie publikacji książkowej dokumentującej zabytki powiatu słupskiego zaplanowano 10 000 zł. Łącznie na działania te zaplanowano 76 000,00 zł - 45 000,00 w 2019 roku i 21 000,00 zł w 2020.

W ramach spotkań poświęconych zabytkom w 2019 roku Wydział Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Słupsku wspólnie z Centrum Edukacji Regionalnej przeprowadził konkurs plastyczny pn. „Zabytki naszego powiatu”, w którym uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz osoby dorosłe z terenu powiatu słupskiego i miasta Słupska mieli za zadanie przedstawić najbardziej interesujące i charakterystyczne ich zdaniem zabytki. Wpłynęło kilkadziesiąt prac. Konkurs rozstrzygnięto 16 grudnia. Rywalizowano w trzech kategoriach wiekowych: klasy I-III, IV-VIII oraz dorośli. W najmłodszej kategorii laureatami

zostali: Aleksandra Sopolińska, Olaf Felskowski, Maja Kowal, w kategorii klas V-VIII: Lena Ropella, Michalina Filipczak, Natalia Wdówka oraz Katarzyna Szymczak, wśród osób dorosłych: Vira Tuhusheva, Anna Zduńczyk i Dorota Kędzierska. Z nadesłanych na konkurs prac przygotowano wystawę, która była wyeksponowana w Starostwie Powiatowym. Wszystkie nagrodzone i wyróżnione prace zaprezentowano także podczas uroczystego wręczenia nagród.

W 2020 roku odbyła się kolejna edycja tego konkursu pn. „Zabytki powiatu słupskiego”. Tym razem Konkurs skierowany był do uczniów szkół podstawowych, ponadpodstawowych oraz osób dorosłych z powiatu słupskiego, którzy chcieliby pochwalić się swoim talentem plastycznym i przedstawić piękno architektoniczne zabytków powiatu słupskiego, artystyczny kunszt ich wnętrz oraz detale zabytkowe. Konkurs rozstrzygnięto 8 grudnia. Nagrodzono prace: w kategorii I (klasy I-IV): Antoniego Pilarskiego, Hanny Kierzkowskiej, Hanny Ramult i Natalii Konopy; w kategorii II (klasy V-VIII) nagrody otrzymali: Kamil Wiśniewski, Aleksandra Turzyniecka, Wojciech Wiśniewski, Olga Puton, Laura Skrzypczak, Marcin Szcześniak, w kategorii III (dorośli): Marzena Markowicz, Vira Tuchusheva, Henryka Cabaj, Jolanta Kijewska.

Na współpracę z organizacjami pozarządowymi, na działania na rzecz ochrony zabytków w 2019 roku w budżecie powiatu zaplanowano kwotę 6 000,00 zł. Dotację przeznaczono na edukację poszanowania i popularyzację zabytków. Otrzymała ją Rada Regionalna Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych Naczelnej Organizacji Technicznej na zadanie pn. „Opieka nad materialną historią kolei Ziemi Słupskiej”.

W 2020 roku ogłoszono konkurs i udzielono dotacji w kwocie 5 450,00 zł Kępiickiemu Ośrodkowi Sportu i Rekreacji na popularyzację szlaków turystycznych powiatu słupskiego i Stowarzyszeniu „GD” na zorganizowanie zdalnych warsztatów modelarskich dziedzictwa architektonicznego.

W roku 2019 kwotę 2 000 zł przeznaczono na naprawę i odnowienie tablic informujących o zabytkach zlokalizowanych na terenie powiatu przy zabytkach w miejscowościach: Damnica, Przytocko, Objazda, Rowy, Łupawa.

W 2020 roku udzielono Gminie Kępice pomocy finansowej w wysokości 20 000 zł na realizację zadania pn. „Budowa linii oświetleniowej wraz z lampami na dz. nr 48/2 w miejscowości Bronowo” na potrzeby rewitalizowanej kolei drezynowej.

Zgodnie z programem w 2019 roku przygotowano do wydania album „Kapliczki w powiecie słupskim – znaki pamięci wiary”. Publikacja przedstawia 122 kapliczki znajdujące się w powiecie słupskim. Album opatrzone wstępem przybliżającym czytelnikowi temat

publikacji. Spotkał się on z dużym zainteresowaniem. Przekazany został do wszystkich bibliotek, ich filii w Słupsku i powiecie słupskim. Nieodpłatnie przekazywany jest też zainteresowanym indywidualnym odbiorcom, a także szkołom, instytucjom kultury, wykorzystywany na spotkaniach i w konkursach organizowanych przez powiat słupski.

W roku 2020 roku we współpracy z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w Gdańsku Delegaturą w Słupsku przygotowano do druku 256-stronicową publikację książkową autorstwa Katarzyny Bartosiewicz poświęconą nowożytnym zabytkom sztuki protestanckiej na terenie obecnego powiatu słupskiego. W publikacji zaprezentowano zdjęcia i opisano nastawy ołtarzowe, ołtarze ambonowe, ambony, kazalnice, chrzcielnice, obrazy, epitafia, prospekty organowe, empory i inne zabytki. Książka została wydrukowana w nakładzie 1 000 egzemplarzy i będzie wykorzystywana w popularyzacji wiedzy o regionalnym dziedzictwie, w tym o zabytkach znajdujących się na terenie powiatu. W tym samym roku w ramach przyznanego stypendium starosty słupskiego wydana została w nakładzie 800 egzemplarzy obrazkowa książka dla dzieci pt. „Malarska opowieść o pałacu baronowej Klary” (z tekstem i ilustracjami autorskimi oraz ilustracjami wykonanymi przez wychowanków Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Marynarza Polskiego w Damnicy) poświęcona historii zabytkowego pałacu, w którym znajduje się ośrodek. Publikacja promuje i przybliża piękno zabytku, wykorzystywana jest także w pracy z dziećmi.

IV. Podsumowanie zgodnie z kryteriami prowadzenia oceny realizacji Programu opieki nad zabytkami powiatu słupskiego na lata 2017 – 2020

Wysokość środków przeznaczonych na prowadzenie prac remontowo-konserwatorskich przy obiektach zabytkowych stanowiących własność powiatu	3 808 290,94 zł
Liczba złożonych projektów o uzyskanie środków na rewaloryzację zabytków będących własnością powiatu i liczba projektów, które otrzymały dofinansowanie	0
Wysokość pozyskanych środków zewnętrznych na rewaloryzację zabytków będących własnością powiatu:	0
Liczba udzielonych dotacji i ich wysokość na prace związane z rewaloryzacją obiektów zabytkowych niebędących własnością powiatu	0
Liczba zorganizowanych spotkań poświęconych ochronie i opiece zabytków	2
Liczba oznakowanych zabytków	0
Liczba zorganizowanych szkoleń związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego	0

Liczba szkoleń związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego, w których wziął udział przedstawiciel starostwa	0
Liczba konkursów i wystaw poświęconych problematyce dziedzictwa kulturowego powiatu słupskiego	2
Liczba zabytków, przy których umieszczono informacje o historii zabytku	0
Liczba ogłoszonych otwartych konkursów ofert na realizację zadań powiatu słupskiego z zakresu ochrony i opieki nad zabytkami	2